

Steliana Aleksandrova

Uniwersytet Łódzki, Polska

ORCID: 0000-0001-9917-3996

Oliwia Król

Uniwersytet Łódzki, Polska

ОБРАЗЪТ НА ПОЛЯЦИТЕ В БЪЛГАРСКИЯ ИНТЕРНЕТ ФОРУМ VG-МАММА

В настоящата статия се разглежда образът¹ на поляците в най-големия български интернет форум, като целта е да се проследи начинът, по който той се изгражда. Изборът на темата на настоящата статия е продиктуван от факта, че до този момент не е проведено такова изследване. Известни са няколко статии с малко по-различен характер, но анализиращи подобна проблематика с помощта на резултати от анкети сред определена група хора.

В публикацията на Катя Михайлова *Стереотипи за Полша и поляците сред българите в Полша*² се изследват изказвания само на българи, които живеят в Полша и имат директен контакт с поляци, представляващи различни социални групи, като по този начин имат възможност да наблюдават тяхното поведение във всякакви ситуации.

В своята работа *Stereotypy Polski i Polaków w świetle badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku studentów zagranicznych*³ Гражина Зажицка проследява съществуващите стереотипи за Полша и поляците сред чужденците, като анкетира студенти от различни националности (в това число и българи), които следват в Лодзкия университет.

1 Приема се, че значението на понятието *образ* е по-широко от значението на понятието *стереотип*, тъй като не се ограничава само до убежденията, които предшестват опита, но съдържа също така и елементи на наблюдение, макар че границите между двете понятия не са напълно уточнени. Смята се също така, че образът не е толкова устойчив, колкото стереотипа (виж: [Дембовска-Вошик 2014: 290], [Дембовска-Вошик 2017: 36–39]).

2 Виж: [Михайлова 2007].

3 Виж: [Зажицка 2008].

Следва да бъдат споменати също така: изследването на Генчева и Попова *(Не)поробеният разум. Българските стереотипи за поляците от епохата на социализма*, посветено само на определен исторически период⁴ и статията на Генчева⁵ *Противопоставянето Изток / Запад като предпоставка за създаването на българските стереотипи за поляците*.⁶

Другата причина за избора на настоящата тема е свързана с все по-многобройните контакти между двете нации – не само в България, където поляците често прекарват своята ваканция, но и в Полша, която все повече българи посещават, а също така и в други страни, където работят заедно - например във Великобритания или където почиват по едно и също време на едно и също място – например в Гърция, Турция. През последните години е засилено сътрудничеството между двете държави не само в областта на туризма, а също и в сферата на търговията, транспорта и логистиката, финансите, земеделското стопанство, промишлеността и др. Това води до преки контакти с поляци и до изграждане на мнение за тях.

Заслужава си да се анализира образът на поляците в интернет форумите, защото както е известно все повече хора дискутират там и изразяват своето мнение, а също така отстояват своите възгледи. За целта е избран интернет форумът BG-Мамма⁷. Той е създаден през 2002 г., като отначало е посветен предимно на бременността и майчинството, но с течение на времето се разраства и понастоящем това е най-големият български форум с над милион потребители. Разделен е на 19 категории: здраве, красота, бременност и раждане, деца, образование, родителски групи, дом, семейство, техника и електроника, бизнес и финанси, кулинария, хоби, пазаруване, туризъм, свободно време, организации, обяви, правила. Потребителите дискутират на различни теми в почти 100 подкатегории.

Анализирани са 3000 мнения, съдържащи етнонима *поляци / поляците*⁸, присъстващи в теми, публикувани по различно време – от създаването на форума до настоящия момент. На по-задълбочен анализ са подложени около 120 твърдения, при които наименованието *поляци* не само е споменато заедно с наименованията на други националности, а са посочени черти на характера или е описано определено поведение.

4 Виж: [Генчева, Попова 2011]

5 Виж: [Генчева 2011]

6 Виж също: Величко Тодоров, *Общуване с церемонии или български образи на Полша и поляците*, София 1999, а също така: Веселина Петрова-Чомпалова, *Полша и поляците в представите на българите*, Пловдив, 2004

7 <https://www.bg-mamma.com/>, виж: приложение № 1

8 Виж: приложение № 2

Разглежданите мнения са разделени на следните три общи категории:

- положителни мнения
- отрицателни мнения
- неутрални / положителни + отрицателни мнения.

С цел да бъдат разгледани по-обстойно след това те са разпределени в различни подкатегории:

- отношение към чужденците
- владеене на чужди езици и знание за други страни
- външен вид
- диаспората във Великобритания
- развлечение, почивка в България и в други страни
- характер, възпитание, поведение
- отношение към работата
- вътрешна и външна политика
- религия.

Авторките не проучват образа на Полша, а се съсредоточават върху анализа на представата за хората, върху начина, по който българите възприемат външния вид, характера, манталитета и поведение на поляците.

Примерите, съдържащи мнения на различни потребители от форума, са екскерпирани от дискусии по множество теми, в които се обсъждат въпроси от разнообразен характер и които са публикувани в много от подкатегиорите на форума. Голяма част от тях са свързани с туризма и са посветени на определени места за почивка – хотели или курорти в България и в чужбина, където българите и поляците прекарват своята ваканция: *Синеморец; На море в Турция – тема 41; На море в Гърция 2013 – XI; На море в Турция – тема 21; Ранни записвания за All Inclusive море в България 2013 (тема 2); Топола скайс?; На море в България 2017 – 3; Лято в Албена 2013 – тема 1; ПРИМОРСКО 2015 г. – мнения, впечатления и препоръки!; Приморско 2019 – море и още нещо; Дидим*. Коментарите на потребителите в горепосочените теми са базирани на техни наблюдения и мненията, които те изразяват, се основават на личния им пряк контакт с определена група хора.

Някои от анализираните дискусии във форума се отнасят за поведението на чужденците, като при тях има ясно разграничение и противопоставяне на свое, родно срещу чуждо, на собствения образ срещу образа на представителите на други народи: *Навици и привички на хората от други националности, които ни се струват странни; Разкажете ми как е зад граница; Защо чуж-*

денките не искат български мъже?; За чужденците/ките, Връзка с чужденец; Имиджа⁹ на родината; За влиянието на религията върху манталитета (и просперитета) на народите; Славяните; Най-идиотските въпроси, които са ви задавали за България; Били ли сте жертва на расистко отношение от страна на местните?; Смесени бракове.

Етнонимът *поляци* се споменава също в теми, които са създадени, за да се обсъждат актуални към дадения момент събития: *Какво ще стане след Brexit? Как мислите, че ще ни се отрази на нас и на ЕС?; Отнемане на деца в Норвегия 2; Тълпи от мигранти към Европа – какво ще последва от това?; Елена Поптодорова задържана за кражба?; COVID-19 (Corona Virus Disease-2019) Тема – 4; Русия; Украйна.* Тук и в горепосочената група теми образът невинаги се изгражда на базата на лични впечатления, а понякога се основава също така и на информация за поляците и тяхна характеристика, която е чута от някого или прочетена някъде.

Малка част от разглежданите теми са посветени специално на Полша: *За няколко дни в Полша, Краков – съвети и цени?; Хей, има ли мами в Полша?; Пътуване в Полша; Полша.* Повечето от мненията в тази група се базират на впечатления на потребители, които са посещавали Полша или живеят там, като контактът им е не само с определена група хора.

Някои от останалите дискусии, в които се споменават поляците, са следните: *Добрите професии и пътят към тях; България- страна на полиглоти 2; За пиенето на алкохол; Магазини Персо 7; Звездни компромати – Януари '21; Италия 150; BG туристът – стиснат и мързелив? Спомени и впечатления за социализма в България; Великобритания – тема 79* и други.

Анализът на ексцерпираните мнения показва, че изграденият в разглеждания форум образ на поляците е противоречив, многопластов и нееднозначен. В някои от групите мнения има почти равен брой позитивни, негативни и неутрални мнения. В други преобладават или положителните или отрицателните мнения.

В подкатегорията *Характер, възпитание, поведение* има най-много положителни мнения (22) в сравнение с другите подкатегории, отрицателните мнения са 10, а неутралните 4. Потребителите подчертават сърдечността

9 Мненията се цитират в оригиналния им вид, като са запазени правописните, граматичните и лексикалните грешки. За грешка се приема всяко отклонение от нормите на книжовния език. Тодорова обръща внимание на факта, че в интернет форумите *Не се създава текст, върху който е работено целенасочено, който е преработван и редактиран, а се пише спонтанно, леко хаотично, тъй като посланието трябва бързо да стигне до реципиента* [Тодорова 2015: 77].

на поляците, тяхното добро възпитание, галантност, любезност, гостоприемство, дружелюбност, амбициозност и образованост:

- Покрай мен битува мнението, че поляците са сърдечни хора. Особено сравнени с чехите¹⁰. *(Полиша)*¹¹
- Аз не знам какви са клишетата за поляците, но от доста години имам впечатления, че са много приятни, възпитани и образовани. *(България-страна на полиглоти 2)*
- Много са любезни, усмихнати и приветливи поляците. *(Пътуване в Полиша)*
- Поляците са много приятни хора - сърдечни и лъчезарни, весели, стараят се да помогнат, когато ги попиташ или помолиш за нещо. *(За няколко дни в Полиша, Краков – съвети, цени?)*
- (...) поляците са ми направили впечатление като най-гостоприемни! Там ако се случи да позвъниш в къщата на някой по обяд (особено ако е събота или неделя) обикновено те канят направо на масата и обичат да казват „Гост в къщи - Бог в къщи“! *(Разкажете ми как е зад граница)*
- Точно! Около мен е пълно с поляци. Работливи, задружни, гледат си децата. *(Тълпи от мигранти към Европа – какво ще последва от това? Тема 2)*
- При нас се отличават поляците. Страшно амбициозни хора. Сред учениците, които редовно получават 100% на тестовете, са именно полячетата, а не местните. *(Добрите професии и пътят към тях)*
- За днешните поляци не знам, но едно време наистина бяха много галантни.¹² Поне тези, с които съм се сблъсквала. Включително и целуване на ръка на дамите. *(Навици и привички на хората от други националности, които ни се струват странни)*

10 Обикновено се цитира цялото мнение, а понякога само тази част от него, която се отнася за поляците.

11 В скоби е посочено наименованието на темата, от която е ексерпирано даденото мнение.

12 Михайлова посочва, че: *Основният поведенчески стереотип за поляка е „обицуването му с церемонии“. Този стереотип има две страни. От една страна, се оценява положително неговото съдържание, включващо „учтивост“, „любезност“, „вежливост“. От друга страна обаче, този тип обицуване, свързан с определен етикет и куртоазия, се оценява доста по-често от респондентите като „показност“, „фалшивост“, „привидна култура“ [Михайлова 2007: 191]. При анализираниите от авторките мнения любезността и вежливостта се определят само като положително поведение, без да се приемат за нещо показно и неистинско.*

- Поляците пък се възпитават, че трябва да оказват внимание и помощ на жените. Не може да не отвори вратата на колата на жена, да не подаде ръка, а това жена с пазарски торби по улицата е немислимо. Моя близка разказа, че най – големият гаф, който е допуснал в Полша е, че като студентка отстъпила място в автобуса на неин преподавател професор от университета. Всички били изумени как очаква мъж да седне на мястото на жена. *(Навици и привички на хората от други националности, които ни се струват странни)*
- Отделно имах колеги поляци, които целуват ръка на жената при запознанство и изобщо се държат невероятно галантно, много добро впечатление са ми правили (поне тези, които аз познавам). *(За несполучливите връзки, абсурдните ситуации и гнилите души)*

Понякога тяхното държание се сравнява с поведението на българите:

- Така завърнахме се Полша е...приказна!!! Много сме очаровани но и малко натъжени че не сме като тях. Поляците или поне тези които срещнахме са страхотни хора. *(Полша)*

В някои от негативните мнения в горепосочената категория поляците се свързват с надутост, непочтеност, нечистоплътност, използвачество:

- Западна Полша прилича много на Чехия и Унгария по обясними причини, но поляците, поляците...ъъ...са си шмекери и надувки за мен лично. *(Къде живеете?)*
- От личен опит мога да кажа, че поляците са си гадна нацияка. Обичат да удрят под кръста, ама много. *(Елена Поптодорова задържана за кражба?)*
- Това за поляците доста интересно. Аз имам съвсем други наблюдения. Полякините(мое виждане) повлекани, използвачки, мързеливи и мърлячки¹³ *(За чужденците/ките)*

13 Използването на обиди е свързано най-вече с анонимността във форума. Както отбелязва Пързулова: *За съществуването на речевата агресия във форумите са налице редица условия, като едни от най-важните са анонимност, ритуалност на общуването, дистанция. Анонимността на участниците в комуникацията създава условия за тяхната недоправена оценка, изказано мнение, остра критика, а много често дори обругаване и отрицание на действията на отделни личност, партии, организации и др.* [Пързулова 2020: 82]. На същото мнение е и Шевчик: *Komunikaty pisane na forach dyskusyjnych zwykle nie są aż tak starannie pisane (...) Cechują się wysoką anonimowością: posty zamieszczane są pod pseudonimami, użytkownicy nie liczą się więc aż tak ze słowami – mogą w każdej chwili założyć nowe konto, z „czystą” reputacją* [Шевчик 2011: 165].

- От наблюденията ми тук имам само и единствено отрицателно впечатление от поляците. Поне засега... (*Били ли сте жертва на расистко отношение от страна на местните?*)

За разлика от анализираната по-горе група мнения, в подкатегорията *Развлечение, почивка в България и в други страни* асоциациите са предимно негативни (11), като част от потребителите смятат, че поляците са твърде шумни, нахални, претенциозни, а също така, че прият твърде много.¹⁴

- Има ли много поляци? Те ми бяха най-неприятни по-миналата година, ужасно шумни и нахални. (*Топола скайс*)
- Основно са поляци, които са леко досадни с шума, който вдигат и се бутат навсякъде да са първи - в ресторант, на анимацията, на терасата и т.н при все че места има за всички... (*На море в България 2017 г – 3*)
- Имам една почивка миналата есен в Бодрум и предпоследния ден дойдоха поляци /нямаше руснаци в хотела/ и веднага се усети /изключително лошо впечатление ми направиха жените/. Едни претенции към персонала /как до тогава не бях видяла такова отношение, въпреки доста международния състав на почиващите / и все едно са сами в хотела (*На море в Турция – тема 41*)
- В хотела не беше шумно, въпреки отвратителните пияни¹⁵ поляци (*Лято в Албена 2013 г. – Тема 1*)
- Бяхме там преди две години. Имахме големи проблеми с пияните поляци, които ни тормозеха. (*Ранни записвания за All Inclusive море в България 2013 - тема 2*)
- Лошо впечатление ми прави единствено нахалството и невъзпитаното държание на немци и поляци (*Италия 150*)
- Имала съм „сблъсъци“ с поляци единствено в хотели, откъдето съм останала с лоши впечатления за тях - невъзпитани и шумни. Даже ги наричахме пренебрежително „шляхти“, пренебрежително заради държанието им, което беше далеч от аристократично. (*Русия*)

14 Причината за това е свързана с контакта на потребителите, изказващи даденото мнение, само с определена група хора. Както посочва Михайлова: *често се наблюдава неразличаване на отделни социални групи, а генерализиране и обобщаване на посочените черти като характерни изобщо за всички поляци.* [Михайлова 2007: 185].

15 Зажицка отбелязва, че стереотипът за пиещите твърде много алкохол поляци присъства в отговорите на анкетираните респонденти от България: *Według respondentów z Bulgarii w ich kraju Polacy uchodzą przede wszystkim za nadużywających alkoholu (...)* [Зажицка 2008:185]. За това споменава и Михайлова: *Другата асоциация при споменаването на етнонима „поляк“ е „пияница“.* *Голяма част от респондентите уточняват, че са се срещали често с този стереотип в България и тука са го затвърдили, особено за определени среди* [Михайлова 2007: 192].

- През юли си имат едни постоянни клиенти - поляци, които не ги харесваме защото са шумни и гледаме да не се засичаме с тях. *(Синеморец)*
- О, да... поляците... как ги пропуснах. Истинска трагедия са тези хора. *(BG туристът – стиснат и мързелив?)*
- Аз пък по-големи свине от поляците не съм виждала. Ултра пияни, влизат с чашата доматиен сок в басейна и съответно я разливат, падат по плочките, заспиват под шезлонгите.....уникална измет! *(BG туристът – стиснат и мързелив?)*
- Ние така се отвратихме от Перла - там поляците ни съсипваха, кръсци, викове, мятане и плъскане в басейна посред нощ, плюс компаниите отпред на аляята покрай уредите....абе отрови ни се почивката. *(ПРИМОРСКО 2015 г. – мнения, впечатления и препоръки)*

Позитивната асоциация е само една:

- В момента на Златните най-многобройните и най-добрите туристи са поляци. *(COVID-19 (Corona Virus Disease-2019) Тема - 4)*

При неутралните мнения също може да бъде забелязан мотивът за поляците, които пият прекалено много, като при тази група мнения няма оценяване на това поведение, а то просто се отбелязва, като често се прави сравнение с държанието на руснаците:

- По време на нашата почивка се изсипа един автобус поляци, на които първата грижа всяка сутрин беше как да намерят бара, като не са изтрезнели от предния ден, но въпреки това не създаваха проблеми на останалите. *(Дидим)*
- Когато бяхме във Веноса се изсипа един автобус поляци в 5 часа след обяд. Зарязаха си куфарите във фойето на хотела и се лепнаха на бара при басейна. Е такова наливане не бях виждала дори при руснаците. *(На море в Турция – тема 21)*

В следващата подкатегория са групирани мнения, които се отнасят за отношението на поляците към работата. В нея положителните мнения (6) са почти колкото отрицателните (5). В тази група ясно може да се забележи противоречивостта на образа. От една страна като позитивни се оценяват такива качества като: работливост, бързина и сръчност, коректност:

- Като стана дума за поляци, навсякъде са. Работят здраво. *(Тълпи от мигранти към Европа – какво ще последва от това? Тема 2)*
- Между другото аз лично поляци не познавам, но бяха наели в местна фабрика и бяха много доволни от тях, сръчни, бързи, коректни работници. *(Какво ще стане след Brexit? Как мислите, че ще ни се отрази на нас и на ЕС?)*

- Поляците тук са с хубаво име, има доста от тях, работят като какво ли не - строители, водопроводчици, ремонтират, поправят покриви, абе известни са, че работят. (*Имиджа на родината*)

А от друга страна част от потребителите смятат поляците за мързеливи¹⁶:

- Утре трябва да отворят в Била, да видим... Поляците са мързеливи и избягват да работят в нормална обстановка, какво остава за пандемия. (*Магазини Персо 7*)
- Калинка, ти запозната ли си добре с работата на поляците, аз защото съм. Толкова мързеливи са. (...) Тука не се изказват ласкаво за тях (*Имиджа на родината*)

Последната подкатегория, която ще бъде представена по-детайлно в настоящата статия, е посветена на отношението на поляците към чужденците. Тук преобладават неутралните мнения (14), в които се споменава най-често, че поляците са русофоби, а от друга страна, че са близки с украинците:

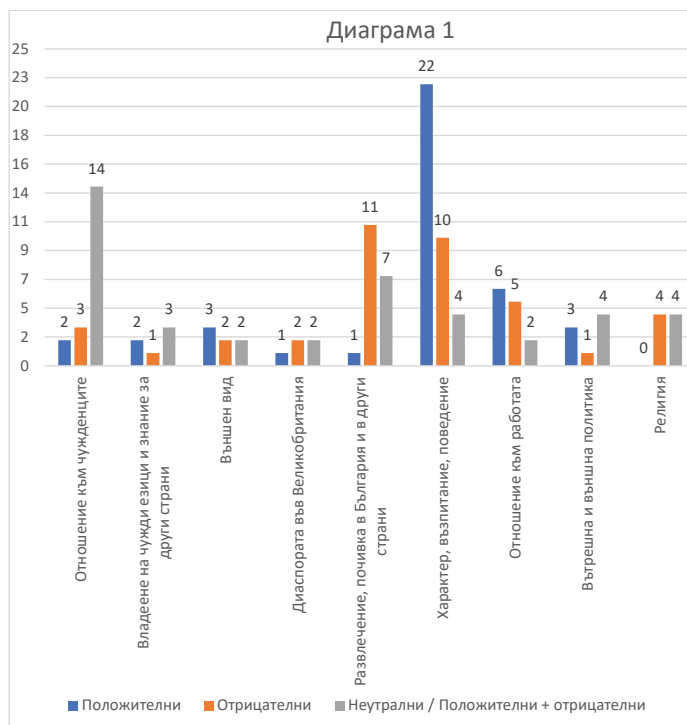
- Става въпрос за управляващите на тези страни в момента, иначе безспорно и в двете ненавиждат руснаците, особено пък поляците. (*Спомени и впечатления за социализма в България*)
- Между другото най-големите русофоби в света /четох едно социологическо изследване за отношението към Русия/ са поляците. (*Русия*)
- Нямам идея откъде има някаква близост между поляци и украинци, но се харесват. Езиците им също били близки. (*Гълти от мигранти към Европа – какво ще последва от това? Тема 2*).

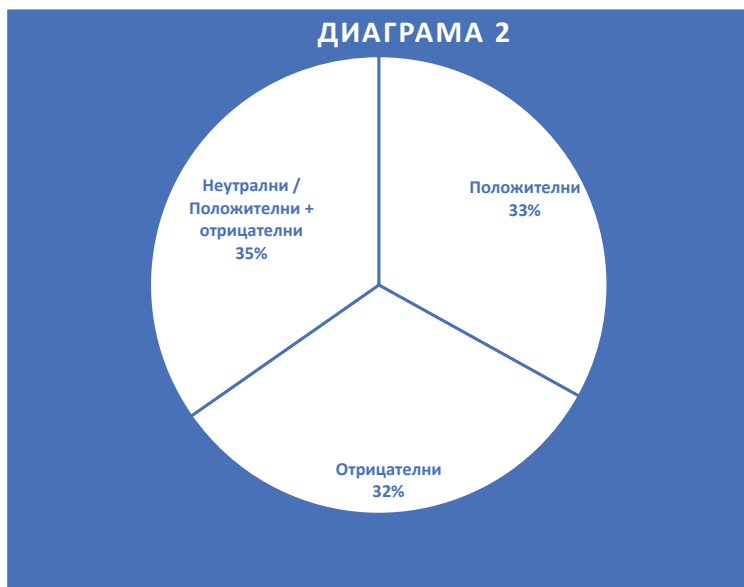
При анализа на мненията за поляците във форума BG-Мамма прави впечатление фактът, че българите, които посещават Полша имат позитивно впечатление от досега си с представителите на тази нация, а обратно – мнението за поляците, които посещават България е по-скоро негативно. Това произтича от общуването само с определена социална група хора. Като цяло образът, който се изгражда в разглеждания форум, е противоречив и многопластов. Това може да се види в таблицата, която представя всички анализирани подкатегории мнения, а също така и в двете диаграми, които показват съотношението между позитивните, негативните и неутралните мнения:

16 Михайлова смята, че: *Стереотипът за мързеливия поляк, който не работи, а стачкува, е създаден от комунистическата пропаганда не само в България, но и в другите социалистически страни по времето на профсъюза „Солидарност“ в Полша през 80-те години на ХХ в. Този стереотип, създаден при конкретни условия и главно чрез манипулативната роля на медиите през оня период, се оказва особено устойчив и се доразвива през годините.* [Михайлова 2007: 186–187].

Таблица 1

	Положителни	Отрицателни	Неутрални / Положителни + отрицателни
Отношение към чужденците	2	3	14
Владеене на чужди езици и знание за други страни	2	1	3
Външен вид	3	2	2
Диаспората във Великобритания	1	2	2
Развлечение, почивка в България и в други страни	1	11	7
Характер, възпитание, поведение	22	10	4
Отношение към работата	6	5	2
Вътрешна и външна политика	3	1	4
Религия	0	4	4
Общо	40	39	42

Bibliografia

- [Бокшански 1993]: Bokszański Zbigniew, *O czynnikach kształtujących obraz Polski i Polaków w świecie*, в: *Kultura i Społeczeństwo*, 1993/1, 35–45.
- [Генчева 2011]: Генчева Олга, *Противопоставянето Изток / Запад като предпоставка за създаването на българските стереотипи за поляците*, в: *Българска реч. Списание за езикознание и езикова култура* 2011/2, 75–84.
- [Генчева, Попова 2011]: Генчева Олга, Попова Албена, *(Не)поробеният разум. Българските стереотипи за поляците от епохата на социализма*, в: *Литературни Балкани*, 2011/21, 192–230.
- [Дембовска-Вошик 2014]: Dembowska-Wosik Iwona, *Pojęcie wizerunku i jego związki z glottodydaktyką. Na przykładzie wizerunku Łodzi w chicagowskim „Dzienniku Związkowym”*, в: *Acta Universitatis Lodzianis. Kształcenie Polonistyczne Cudzoziemców*. 2014/21, 289–298.
- [Дембовска-Вошик 2017]: Dembowska-Wosik Iwona, *Wizerunek Polski i Polaków w chicagowskim „Dzienniku Związkowym”*, Łódź, 2017.
- [Зажицка 2008]: Zarzycka Grażyna, *Stereotypy Polski i Polaków w świetle badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku studentów zagranicznych*, в: *Postscriptum Polonistyczne* 2008/1, 171–195.
- [Михайлова 2003]: Michajłowa Katia, *Pewne cechy polskiego stereotypu Bułgara*, в: *Etnolingwistyka* 15, Lublin 2003, 111–127.
- [Михайлова 2007]: Михайлова Катя, *Стереотипи за Полша и поляците сред българите в Полша*, в: *Slavia Meridionalis* 2007/7, 183–206.

- [Пързулова 2020]: Пързулова Мариана, *Речевата агресия в интернет форумите*, в: Българска реч. Списание за езикознание и езикова култура 2020/1, 81–89.
- [Тодорова 2015]: Тодорова Биляна, *Някои особености на общуването в българските и сръбските интернет форуми за родителство*, в: Third international scientific conference «Dialogue between Balkan languages, cultures and civilizations», Tirana, 2015, 72–79.
- [Шевчик 2011]: Szewczyk Agnieszka, *Popularność form komunikacji internetowej w Polsce*, в: Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Studia Informatica 2011/27, 159–179.

Steliana Aleksandrova, Oliwia Król

Uniwersytet Łódzki

WIZERUNEK POLAKÓW W Dyskusjach NA BULGARSKIM FORUM INTERNETOWYM BG-MAMMA

Streszczenie

Celem powyższego artykułu jest analiza opinii na temat Polaków w dyskusjach na bułgarskim forum internetowym BG-Mamma i scharakteryzowanie ich wizerunku. Badaniu zostało poddanych około 120 wpisów w różnych wątkach, m. in. w tych dotyczących nawyków i cech charakteru przedstawicieli innych narodowości, pobytu za granicą, emigracji w celach zarobkowych, religii, polityki krajowej i międzynarodowej, związków z obcokrajowcami, uchodźców, Brexitu oraz wypoczynku. Komentarze zostały podzielone ze względu na ich nacechowanie: pozytywne, negatywne i neutralne oraz poruszany temat. Najwięcej wpisów spośród przebadanego materiału dotyczyło charakteru i wykształcenia Polaków. W tych dyskusjach przeważały pozytywne opinie. Kolejną pozycję pod względem liczby wyekscerpowanych twierdzeń stanowiły dyskusje o zachowaniu Polaków w czasie wypoczynku, najczęściej w Bułgarii oraz stosunek do cudzoziemców. W pierwszym wątku zdecydowanie przeważały negatywne komentarze, z kolei w drugim neutralne. Wnioski z analizy wykazują, że wizerunek Polaków na bułgarskim forum internetowym jest niejednoznaczny i najczęściej zależy od rodzaju kontaktu (bezpośredni czy pośredni) oraz jego miejsca (np. w Polsce lub na emigracji w Wielkiej Brytanii czy w Bułgarii).

Słowa-klucze: wizerunek, Polacy, bułgarskie forum internetowe, pozytywne, negatywne, neutralne opinie.